

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De contritionis veritate aureum opus Fratris Joa[n]nis
Viualdi de Monte regali. ordinis fratrum predicatoru[m]
sacre pagine professoris**

Vivaldus, Joannes Ludovicus

[Augsburg], 1518

VD16 V 1772

Quot nocumenta sequunt[ur] ex vicio gule.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30734

ras nimia/gulositas/ebrietas/illicebrosa voluptas/z appetitus inordinatus
 Ideo sanctus Thomas in. ij. q. c. lviij. ar. j. dicit: q. gula non nominat quem
 libet appetitum edendi z bibendi/ sed inordinatum. Dicitur autem appeti-
 tus inordinatus ex eo q. recedit ab ordine rationis/in quo bonum virtutis mo-
 ralis consistit. Sic ergo viciū gule non consistit in substantia cibi: sed in con-
 cupiscentia: non regulata ratione. Hinc Augustinus in glosa super illud ad
 Romanos. xliij. ca. Noli propter escam destruere opus dei. omnia quidem mē-
 da sunt/ ita inquit: Non propter porcum: sed propter pomum mortem primus
 homo inuenit: z Esau primatum suum non propter gallinam/ sed propter len-
 tulam perdidit. Scio enim Noe omne genus carnis quod cibo esset vsui mā-
 ducare concessum: Heliā cibo carnis refectum. Joannem mirabili abstinen-
 tia preditum animalibus: id est locustis in escam cedentibus non fuisse pollu-
 tum: Et scio Esau lenticule concupiscentia conceptum: Et David propter
 aque desiderium a seipso reprehensum: Et regem nostrum non de carne/ sed
 de pane tentatum. Hec Augustinus. Nota ergo ad maiorem intelligentiam
 huius peccati fm sanctum Thomam in. ij. q. c. lviij. ar. ij. vbi querit: Utrū
 gula sit maximum peccatorum: vbi dicit: q. grauitas alicuius peccati potest
 tripliciter considerari. Primo quidem z principaliter fm materiam in qua pec-
 catur. Et sic peccata que sunt circa res diuinas sunt maxima: vnde fm hoc vi-
 cium gule non est maximum: est enim circa ea que ad sustentationem corporis
 spectant. Secundo consideratur ex parte peccantis: z fm hoc peccatum gule
 magis alleuiatur q. aggravatur: tum propter necessitatem sumptionis cibo-
 rum: tum etiam propter difficultatem discernendi z moderandi id quod in tal-
 libus conuenit. Tertio vero modo ex parte effectus consequentis: Et fm hoc
 viciū gule habet quandam magnitudinem in q. tum ex ea occasionantur di-
 uersa peccata. Hec Thomas.

Notaver
 ba Au-
 gustini.

Grauitas
 peccati tri-
 pliciter de-
 siderari

Quot nocumenta sequuntur ex vicio gule.

Ed videamus quos effectus/ aut qualia nocumenta producat viciū gu-
 le. Primo gula eicit hominem de paradiso. Exemplum de Adam/
 qui propter escam pomi electus fuit de paradiso terre: i. vt patet Gene-
 sis. ij. capitulo. Rectius tamen dicitur fm Thomam vbi supra in responsio-
 ne ad. j. argumentum: q. Adam expulsus est de paradiso/ propter superbiam.
 Ex qua processit ad actum gule. Secundo propter gulam factum fuit dilu-
 uium super terram in diebus Noe: Juxta illud Ezechielis. xvj. capitulo. vbi
 dicitur: Hec fuit iniquitas sodomie sororis tue saturatio panis z abundantia:
 Intellige fm Thomam vbi supra: q. diluuium z pena sodomorum sunt indu-
 cta propter peccata luxurie. sed ex gula occasionata. Tertio gula perdere fa-
 cit bona spiritualia: Hoc figuratum fuit in Esau. Genesis. xv. capitulo: vbi
 legitur: q. Esau pro cibo vendidit primogenita sua fratri suo Jacob.
 Quarto gula luxuriam inducit: vt patet de Loth de quo dicitur Genesis de
 cimono capitulo. q. inebriatus fuit a filiabus suis. z deinde dormiuit cum
 eis: ex quibus habuit duos filios: ex maiore genuit Moab / qui fuit pater
 Moabitaram. Minor vero filia peperit Ammon/ qui fuit pater Ammonita-
 rum. Quinto gula perficit homicidium: vt patet de Joanne baptista: cu-
 jus mors ordinata fuit quando Herodes natalis sui cenam fecit principibus
 tribunis z primis galilee. Tunc em filia Herodiadis (instigare matre) postu-
 lauit in disco caput Joannis baptiste: vt dicitur Mar. vj. ca. Sexto gula indu-
 cit mortē nature Gen. ij. c. In quacūq. die comederis ex eo morte morieris. Et

Primus
 nocumētū

Secūda

Tertiu

Quarta

Quinta

Sexta

De peccato Ire

Septimum. clēstici. xxxvij. c. Propter crapulā multī obferunt: quī autē abstinēs est/ adij
ciet vitā. Septimo gula inducit mortē culpe. Hinc Paulus. j. ad Timoth.
iiij. ca. ait. Vidua in delitijs viuens/ mortua est. Et Ambrosius in sermone
quadrages. ait: Fames amica virginitati est/ inimica luxurie: Saturitas ve/
Octauū ro castitatem prodigit/ nutrit illecebram. Octauo gula inducit mortem geh
benne: vt patet de diuine epulone/ qui induebatur purpura z bysso z epulaba
Nonum. tur quotidie splendide: sed tandē mortuus est hīc diues z sepultus in inferno.
Luce. xvj. ca. Nono inducit rebellionem carnis/ est enim caro nostra velut
serua/ ratio autem velut domina: quando ergo laute/ delicate/ vel inordinate
nutritur corpus: rebellat z repugnat rationi. Ideo Prouer. xix. ca. Qui delica
te nutrit seruū suū: postea sentiet eum cōtumacem. Si autē scire vis quorū sūt
species gule/ lege versus sequentes.
Gula nimis laute/ ppropere/ vel studiose
Laute nimis: z inepte loquat/ scurrilīta fouet
Ebricitas/ hebes mentis/ pollutio fede.

De peccato Ire.

Ira secundum Isidorum in. x. libro Etymologiarum
dicitur ab ir quod est flamma: quia ira accendit z inflamat. Iracundus
vero dicitur qui accenso sanguine in furore cōpellit. Ideo ira secundum Aug
gustinū est vlciscendi libido. Vel secundum Cassiodorū: ira est motus animi
cōcitatius ad penā. Vel secundum Hugonē: ira est subita animi tempestas / que dnm
inordinate se cōcutit: cor hominis ad insaniam prahit. Vel secundum Thomā in. ij. q.
q. clviij. ar. j. Ira pprie est passio qdam appetitus sensitui/ a qua quis irascibilis
denominatur. Vel ira secundum Damascē. vt habet Thomas in. j. q. clviij. ar. ij. ē
feruor eius q circa cor est sanguinis ex euaporatōe fellis. Motus em̄ ire vt dicit
Thomas ibidē. causatur ex aliqua iniuria collata. Ideo appetitus sensituius po
tissime tendit ad repellendum iniuriam p appetitū vindictē: z ex hoc sequitur
magna vehemētia z imperuolitas in motu ire: Et quia motus ire nō est p mo
dum recreatiōis/ cui pportionalis frigus: sed magis p modum insecutionis / cui
pportionalis calor: cōsequēter fit motus ire causatiū cuiusdā feruoris sanguinis
z spirituiū circa cor/ quod est instrumentum passionis anime: z sic propter ma
gnam purbationē cordis que est intra: maxime apparent iratis indicia quedā
in exterioribz membris. Hinc Gregorius in. v. li. moralū. ca. xxxj. dicit sic. Nam
ire sue stimulis accensum cor palpitat: corpus tremit: lingua se ppedit: facies
ignescit: exasperant oculi: z nequa qz recognoscunt notit: ore quidē clamorē facit
sed sensus qd loquat ignorat. Hec Greg. Nota qz ira subtrahit ab homine
plura bona secundum Robertū holkot in cōmento aureo sup lib. Sapientie. lec. cxxv. Et
alios doctores catholicos.

Ira debonestat corpis dispositionē.

Primo ira destruit honestatē corporalis dispositionis. Nam quantum
p cunqz psona sit pulcra: ira tamē subuertit z immutat oīa membra: Un
genarū rubor accenditur: aut palloz nimis debonestat: lingua cespitat: z
breuiter oēs corporis gestus p tremorem immutant. De hac etiam immuta
tione loquitur Seneca. in. ij. libro de ira/ sic dicens: Nihil eque profuit iratis si
cut intueri deformitatē rei: scz ire. Nam in ea facies turbator: ora pulcerrima
fedat toruos vultus ex tranquillissimis reddit: Inquit decore omnis iratos. Et se
quitur: Qualem puras esse animū cuius imago tam feda est. Ideo dicit qdaz
philosophus: qz iratis profuit aspexisse speculū vt imago repercussa ostenderet